

**Otvoreni investicijski fond
sa javnom ponudom
„Raiffeisen Balance ESG“**

Finansijski izvještaji za
godinu koja je završila
31. decembra 2022. i
Izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	2 – 4
Izvještaj o ukupnom rezultatu	5
Izvještaj o finansijskom položaju	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Izvještaj o promjenama na neto imovini	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – 34
Prilozi 1 – 4	35 – 46

Uprava „Raiffeisen Invest“ društva za upravljanje fondovima d.d., u daljem tekstu „Društvo“ je dužna da vodi knjigovodstvo i sastavlja i podnosi računovodstvene izvještaje u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Otvorenom investicionom fondu sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE ESG“ (u daljnjem tekstu „Fond“), kao i njegove rezultate poslovanja za navedeni period.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

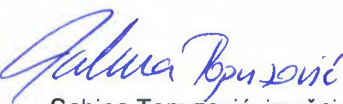
Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju slijedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Fond nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i rezultat poslovanja. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Fonda, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave „Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d.:

Ademir Osmanović, direktor

Sabina Topuzović, izvršni direktor

Raiffeisen Invest d.d.

Zmaja od Bosne bb
Sarajevo
Bosna i Hercegovina

08. mart 2023. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Upravi i udjeličarima Otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE ESG“

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE ESG“ (u daljnjem tekstu "Fond"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama neto imovine i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Fonda na dan 31. decembra 2022. godine i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/ba/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 415,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

In Bosnia and Herzegovina, the services are provided by Deloitte d.o.o. Sarajevo and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. with its branches Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka and Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka (jointly referred to as "Deloitte Bosnia and Herzegovina") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosnia and Herzegovina is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax, and related services, through over 160 national and specialized expatriate professionals.

© 2023. For information, contact Deloitte Bosnia and Herzegovina.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Fond.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Fond prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

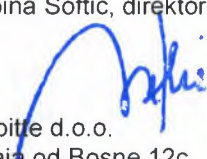
Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Izveštavanje u skladu sa ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Na osnovu Pravilnika o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara („Pravilnik“) izdanog od Komisije za vrijednosne papire i Zakona o investicijskim fondovima Federacije Bosne i Hercegovine („Zakon“), Uprava Društva za upravljanje je izradila obrasce koji su prikazani u Prilogu 1. uz priložene finansijske izvještaje. Za ove obrasce i pripadajuće bilješke odgovara Uprava Društva za upravljanje i ne predstavljaju sastavni dio finansijskih izvještaja, već su sastavljeni u skladu sa Pravilnikom. Finansijske informacije u obrascima su izvedene iz priloženih finansijskih izvještaja Fonda.

Sabina Softić, direktor

Deloitte d.o.o.
Zmaja od Bosne 12c
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
08. mart 2023. godine

Adnan Bahtanović, ovlašteni revizor

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“
 Izvještaj o ukupnom rezultatu za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2022.	2021.
BILANS USPJEHA			
Prihodi		2.428	466
Prihodi od kamata	5	74	49
Realizovani neto dobiti od prodaje ulaganja		12	140
Nerealizovani neto dobiti po osnovu promjene fer vrijednosti		2.339	276
Neto pozitivne kursne razlike		1	1
Ostali prihodi i dobiti		2	-
Rashodi		(3.211)	(368)
Naknada društvu za upravljanje	6	(146)	(67)
Transakcijski troškovi pri kupovini i prodaji ulaganja		(1)	(4)
Naknada banci depozitaru		(29)	(20)
Naknade Registru vrijednosnih papira u FBiH i Komisiji za vrijednosne papire FBiH		(4)	(2)
Realizovani neto gubici od prodaje ulaganja		(20)	(1)
Nerealizovani neto gubici po osnovu promjene fer vrijednosti		(3.002)	(261)
Neto negativne kursne razlike		(1)	-
Ostali rashodi i gubici		(8)	(13)
Dobit prije oporezivanja		-	98
Gubitak prije oporezivanja		(783)	-
Porez na dobit		-	-
Dobit		-	98
Gubitak		(783)	-
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU			
Ostali ukupni rezultat		-	-
POVEĆANJE / (SMANJENJE) NETO IMOVINE			
Povećanje neto imovine fonda		-	98
Smanjenje neto imovine fonda		(783)	-

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“
Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	7	2.094	616
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	8	4.007	2.447
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	9	-	869
UKUPNO IMOVINA		6.101	3.932
OBAVEZE			
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	10	23	16
UKUPNO OBAVEZE		23	16
NETO IMOVINA			
Udjeli	11	6.309	3.364
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	11	552	454
Dobit tekućeg perioda		-	98
Gubitak tekućeg perioda	11	(783)	-
UKUPNO NETO IMOVINA		6.078	3.916
Broj emitovanih dionica/udjela		54.446,1290	30.509,1279
Neto imovina po dionici/udjelu		111,6368	128,3597

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Društva dana 08. mart 2023. godine:

Ademir Osmanović, direktor

Sabina Topuzović, izvršni direktor

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“
Izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	2022.	2021.
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kamata	18	7
Prilivi od prodaje finansijske imovine po amortizovanom trošku	869	1.324
Prilivi od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	956
Ostali prilivi od operativne aktivnosti	209	24
Ukupno prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.096	2.311
Odlivi po osnovu ulaganja u finansijsku imovinu po amortizovanom trošku	-	(691)
Odlivi po osnovu ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(2.230)	(1.987)
Odlivi po osnovu plaćenih naknada društvu za upravljanje	(136)	(71)
Odlivi po osnovu plaćenih naknada Registru vrijednosnih papira FBiH i Komisiji za vrijednosne papire FBiH	(4)	(2)
Odlivi po osnovu plaćenih transakcijskih troškova pri kupovini i prodaji ulaganja	-	(1)
Odlivi po osnovu plaćenih naknada depozitaru	(28)	(20)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(159)	(10)
Ukupno odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.558)	(2.782)
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima	(1.462)	(471)
GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Prilivi po osnovu izdatih udjela Fonda	3.666	1.618
Odlivi po osnovu povlačenja udjela Fonda	(726)	(1.165)
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima	2.940	453
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	1.478	(18)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	616	634
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	55	68
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	2.094	616

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“
Izveštaj o promjenama neto imovine investicijskog fonda
za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Udjeli	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2020.	2.917	454	3.371
Povećanje po osnovu izdatih udjela	1.612	-	1.612
Smanjenje po osnovu povlačenja udjela	(1.165)	-	(1.165)
Gubitak za godinu	-	98	98
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	-
Ukupni rezultat	-	98	98
Stanje 31. decembra 2021.	3.364	552	3.916
Povećanje po osnovu izdatih udjela	3.671	-	3.671
Smanjenje po osnovu povlačenja udjela	(726)	-	(726)
Dobit za godinu	-	(783)	(783)
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	-
Ukupni rezultat	-	(783)	(783)
Stanje 31. decembra 2022.	6.309	(231)	6.078

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE ESG“ je posebna imovina bez svojstva pravnog lica, koju je uz dozvolu Komisije za vrijednosne papire FBiH (u daljem tekstu „Komisija“) osnovalo „Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d. (u daljem tekstu „Društvo“). Dozvola za osnivanje Fonda izdata je Rješenjem broj 05/3-19-13/13 dana 10. januara 2013. godine, a dozvola za upravljanje Fondom izdata je od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH dana 10. januara 2013. godine pod brojem 05/3-19-11/13. Banka depozitar je bila Sberbank BH d.d. Sarajevo (prethodno Volksbank BH d.d. Sarajevo) do 29. marta 2018. godine. Od 29. marta 2018. godine nova banka depozitar je UniCredit Bank d.d. Mostar.

Sjedište Fonda je u Sarajevu, u ulici Zmaja od Bosne bb.

Finansijski izvještaji su iskazani u službenoj valuti Bosne i Hercegovine, konvertibilnoj marki (KM), koja je fiksno vezana za Euro (1 EUR= 1,95583 KM).

Osnovna djelatnost

Fond je osnovan sa ciljem prikupljanja novčanih sredstava javnom ponudom udjela u Fondu, čija se sredstva ulažu u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima, i čiji vlasnici imaju pravo, pored prava na srazmjeran udio u dobiti fonda, u svako doba zahtijevati isplatu udjela i na taj način istupiti iz Fonda.

Fond je osnovan u skladu sa odlukom Nadzornog odbora Društva od dana 11. septembra 2012. godine, na neodređeno vrijeme, sa mogućnosti prestanka poslovanja isključivo u slučajevima u skladu sa Zakonom, Statutom i Prospektom Fonda. U skladu sa Odlukom Nadzornog odbora Društva od dana 11. septembra 2012. godine, te Rješenjem Komisije, ponuđena je javna emisija udjela u Fond sa pojedinačnom vrijednošću od 100 KM po udjelu, te sa ukupnom nominalnom vrijednošću emisije od 1.000.000 KM. Javna ponuda je objavljena 15. oktobra 2012. godine sa rokom trajanja do 31. decembra 2012. godine, te sa uspjehom emisije u iznosu od 1.000.000 KM vrijednosti uplaćenih udjela. U skladu sa izvještajem Banke depozitara o broju kupljenih udjela Fonda broj 550-23/13/TK od 7. januara 2013. godine, broj ukupno kupljenih od ponuđenih udjela iznosio je 10.541,15 po nominalnoj vrijednosti od 100,00 KM po udjelu, što je ukupno predstavljalo 1.054.115,00 KM vrijednosti udjela na dan 7. januara 2013. godine.

Tokom 2022. godine Nadzorni odbor je donio Odluke broj 810/22 i 811/22 od 3. augusta 2022. godine, kojim su usvojene izmjene i dopune podataka u Prospektu i Statutu Raiffeisen BALANCE ESG Otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom.

U skladu sa Prospektom i Statutom Fonda, investicijski cilj Fonda je ostvarivanje visokih prinosa na duži rok kroz ulaganje imovine Fonda pretežno u dionice i obveznice inostranih izdavatelja. S obzirom na investicijski cilj Fond je mješoviti fond koji investira svoju imovinu u različite klase imovine, s tim da udio pojedine klase imovine ne smije prelaziti 60% neto imovine Fonda.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST (NASTAVAK)

Imovina Fonda ulaže se u sljedeće finansijske instrumente:

- obveznice, instrumente tržišta novca, te investicijske fondove koji pretežno ulažu u finansijske instrumente s fiksnim prinosom, u Bosni i Hercegovini (FBiH i RS), u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama Evropske unije (države članice), te drugim zemljama članicama OECD-a, do 60% neto imovine Fonda;
- dionice i prava na dionice, te investicijske fondove koji pretežno ulažu u dionice u Bosni i Hercegovini, u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama, te drugim zemljama članicama OECD-a, do 60% neto imovine Fonda; investicijske fondove u Bosni i Hercegovini, u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama, te drugim članicama OECD-a, do 30% neto imovine Fonda;
- depozite u finansijskim institucijama i novac na računima Fonda, do 30% neto imovine Fonda;
- repo ugovore o prodaji i ponovnoj kupovini s gore navedenim instrumentima, do 30% neto imovine Fonda.

Fond može ulagati više od 35% neto imovine Fonda u finansijske instrumente čiji je izdavalac država BiH i entiteti FBiH i Republika Srpska, druge zemlje članice CEFTA-e i bilo koja država članica Evropske unije.

Prilikom ulaganja u udjele investicijskih fondova Društvo će voditi računa da nivo zaštite investitora i obaveza izvještavanja i informiranja investitora u takve fondove bude najmanje jednaka zahtjevima propisanim Zakonom, naročito u pogledu ograničenja ulaganja, te da su takvi investicijski fondovi ovlašteni od Komisije ili odgovarajućih nadležnih organa u državi članici ili državi koja nije članica Evropske unije, te da je prospektom ili statutom fonda u čije se udjele ulaže predviđeno da najviše 10% imovine fonda može biti uloženo u dionice ili udjele drugih fondova. Ukoliko se imovina Fonda ulaže u udjele investicijskih fondova, naknada za upravljanje koja se naplaćuje na teret imovine tih fondova ne smije biti veća od 3,5% neto imovine godišnje. Ukoliko se imovina Fonda ulaže u udjele investicijskih fondova kojima direktno ili indirektno upravlja isto društvo za upravljanje, ili kojima upravlja drugo društvo s kojim je to društvo povezano zajedničkom upravom ili vladajućim uticajem, ili direktnim ili neizravnim međusobnim vlasničkim udjelom na takva se ulaganja Fondu ne smije naplatiti ulazna ili izlazna naknada.

Ulaganje u termenske i opcijske ugovore, prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca sa ugrađenim izvedenicama i druge finansijske izvedenice može se koristiti u svrhu zaštite imovine Fonda i u svrhu postizanja investicijskih ciljeva Fonda, odnosno povećanja prinosa i smanjenja troškova Fonda. Korištenjem finansijskih izvedenica neće se mijenjati investicijska strategija, niti povećavati izloženost rizicima iznad onih definisanih Prospektom, Statutom Fonda i Zakonom. Ukupna izloženost Fonda prema finansijskim izvedenicama ni u kom slučaju ne smije biti veća od neto vrijednosti imovine Fonda.

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST (NASTAVAK)

Društvo će investirati imovinu Fonda u vrijednosne papire i na tržišta na kojima će, prema procjeni Društva, ostvariti najbolji prinos, pri čemu će se pored navedenih ograničenja ulaganja utvrđenih Prospektom, pridržavati i ograničenja ulaganja utvrđenih Zakonom i podzakonskim aktima. U slučaju prekoračenja ograničenja ulaganja koja su posljedica kretanja cijena na tržištu, Društvo nastojeći sačuvati interese investitora, dužno je uskladiti ulaganje Fonda u razumnom vremenskom periodu, nastojeći pri tome eventualni gubitak svesti na najmanju moguću mjeru.

Banka depozitar vodi računa da je izračun neto vrijednosti pojedine dionice ili udjela u Fondu obavljen u skladu sa Zakonom, mjerodavnim propisima i prospektom. Izračun vrijednosti udjela Fonda se svakodnevno objavljuje na web-stranici Društva.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA I SISTEM INTERNIH KONTROLA

Prospekt Raiffeisen BALANCE ESG Otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom broj 672-a/12 od 11. septembra 2012. godine odobrila je Komisija za vrijednosne papire FBiH dana 27. septembra 2012. godine svojim Rješenjem broj 05/3-19-261/12 od kada je i počela njegova primjena. Naknadne izmjene i dopune podataka u Prospektu usvojene su Odlukama Nadzornog odbora brojevi: 220/14 od 4. marta 2014. godine, koje ne podliježu prethodnoj saglasnosti od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH, 412/18 od 26. marta 2018, koje je Komisija za vrijednosne papire FBiH odobrila dana 26. aprila 2018. godine svojim Rješenjem broj 05/1-19-86/18, broj 1178/18 od 7. septembra 2018. godine koje ne podliježu prethodnoj saglasnosti od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH, te 848/19 od 19. juna 2019. godine koje je Komisija za vrijednosne papire FBiH odobrila dana 9. maja 2019. godine svojim Rješenjem broj 05/3-19-109/19 a odnose se na promjene podataka i promjenu oblika Društva. Trenutno važeća verzija Prospekta je usvojena Odlukom Nadzornog odbora broj 810/22 od 03. augusta 2022. godine, koje je Komisija za vrijednosne papire FBiH odobrila dana svojim Rješenjem broj 05/3-19-142/22 od 7. jula 2022. godine.

Organizacija Društva definisana je „Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Raiffeisen Invest d.d “ usvojenim od strane Nadzornog odbora, odlukom broj 1101/21 dana 08. novembra 2021. godine, kojom je prestao da važi raniji Pravilnik od 26. marta 2019. godine, te „Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta“ usvojenim od strane Uprave Društva, odlukom broj 360/22 od 21. marta 2022. godine, kojom je prestao da važi raniji Pravilnik od 12. novembra 2021. godine.

Navedenim dokumentima su utvrđeni osnovni principi organizacije i rada interne kontrole poslovanja Društva, odgovornosti i ovlaštenja, kao i izvještavanje nadležnih organa Društva u postupku interne kontrole. Interna kontrola, odnosno poslovi interne kontrole obavljaju se u okviru jedinice za nadzor i analizu. Jedinica za nadzor i analizu zadužena je za uspostavljanje sistema za praćenje rizika, kontrolu poslovanja u ime i za račun Društva, odnosno kontrolu poslovanja koje se odvija u ime i za račun investicijskih fondova pod upravljanjem, te za izradu stručnih analiza i izvještavanje Uprave i Nadzornog odbora.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA I SISTEM INTERNIH KONTROLA (NASTAVAK)

U skladu sa prethodno definisanim sistemom interne kontrole Društvo je za poslovanje Fonda definisalo kontrolne procese koji mogu biti prezentirani kako slijedi:

- Kontrola registra vlasnika udjela i dokumentacije;
- Kontrola dokumentacije za identifikaciju ulagatelja;
- Kontrola zahtjeva za kupovinu i prodaju udjela;
- Kontrola trgovanja;
- Praćenje pozicija i kontrola ograničenja ulaganja;
- Prekoračenja ograničenja ulaganja;
- Praćenje rizika i mjerenje uspješnosti;
- Mjesečno izvještavanje o djelovanju sistema internih kontrola;
- Praćenje tržišnih, kreditnih i operativnih rizika koji proizlaze iz poslovanja Društva.

Društvo za upravljanje kao subjekt koji upravlja Fondom na dan 31. decembar 2022. godine ima zaposlenih devet osoba, na funkcijama: direktor Društva, izvršni direktor Društva, rukovodilac Operativne jedinice – Front Office (Portfolio menadžer), specijalista za upravljanjem portfeljom i podršku prodaji, specijalista za interne kontrole i upravljanje rizicima, saradnik na poslovima interne kontrole i upravljanja rizicima, viši saradnik za administraciju imovine i registra udjelčićara, rukovodilac jedinice za praćenje usklađenosti poslovanja (Compliance)/Sekretar Društva, te interni revizor.

Društvo za upravljanje organizovano je u sljedeće organizacione jedinice:

- Uprava;
- Operativna jedinica (front office);
- Jedinica za nadzor i analizu (middle office);
- Jedinica za podršku (back office);
- Jedinica za praćenje usklađenosti poslovanja Društva;
- Interna revizija

Direktor i Izvršni direktor direktno odgovaraju i podnose izvještaje o radu Nadzornom odboru Društva, koji je sastavljen od 3 člana i to:

Peter Žilinek	Predsjednik
Andreea Achim	Član
Edin Hrnjica	Član

Operativna jedinica (front office) zadužena je za upravljanje imovinom Fonda, pripremu i provođenje transakcija vrijednosnim papirima u ime i za račun Fonda, izradu i ažuriranje analiza vrijednosnih papira iz portfolija Fonda, te izradu analiza tržišta kapitala. Jedinica za nadzor i analizu (middle office) zadužena je za mjerenje rizika i uspješnosti, kontrolu transakcija, investicionih ograničenja i utvrđivanja vrijednosti imovine, mjere i postupke u cilju zaštite portfolija, te postavljanje i praćenje limita, te izvještavanje u slučajevima prekoračenja. Jedinica za podršku (back office) odgovorna je za poslove poravnanja, računovodstveno praćenje i vrednovanje imovine Fonda, dnevno izvještavanje i usklađivanje stanja sa ostalim jedinicama.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA I SISTEM INTERNIH KONTROLA (NASTAVAK)

Jedinica za praćenje usklađenosti poslovanja Društva je odgovorna za praćenje zakonskih propisa, pripremu uputstava i procedura, komunikaciju sa regulatorima, savjetovanje i edukaciju uposlenika i rukovodstva, prevenciju mogućih zloupotreba i usklađivanje pravilnika sa propisima.

Interna revizija planira i organizuje izvođenje pojedinačnih revizija u skladu sa Godišnjim planom rada Interne revizije, u cilju davanja nezavisne ocjene adekvatnosti, efikasnosti i uspješnosti sistema interne kontrole, usklađenosti poslovanja Društva sa zakonom, drugim propisima i općim aktima, efikasnosti poslovnih operacija Društva i rizika u poslovanju Društva, kao i davanja prijedloga za njihovo unapređenje.

Knjigovodstveno evidentiranje za Fond obavlja Društvo za upravljanje. Za evidentiranje poslovnih promjena u knjigovodstvu, obradu podataka, prezentiranje izvještaja i informacija u vezi stanja i promjene stanja iz portfolija emitenata kao i ostalih poslovnih događaja iz domena djelatnosti Fonda, koristi se savremena računarska oprema, kao i računovodstveni software koji obezbjeđuje usklađenost sa računovodstvenim i drugim zakonskim zahtjevima. Organizaciona struktura Društva koja se bazira na usvojenim internim aktima, podjela nadležnosti i odgovornosti, uspostavljene procedure, administrativna kontrola i evidencije u postupku donošenja odluka i odobravanju poslovnih transakcija u odnosu na obim i vrstu poslovnih aktivnosti, adekvatno su uspostavljene i predstavljaju optimalan osnov za poslovanje u skladu sa važećim propisima koji regulišu tržište kapitala.

3. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDARDA

3.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeće izmjene postojećih standarda koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, stupaju na snagu za tekuće izvještajno razdoblje:

- Izmjene MSFI-ja 3 "Poslovne kombinacije" – Upućivanje na konceptualni okvir s izmjenama MSFI-ja 3 (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 37 "Odredbe, potencijalne obveze i nepredviđena imovina" - Teški ugovori – Trošak ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI-ja (ciklus 2018. – 2020.)" koje proizlaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-ja (MSFI 1, MSFI 9 i MRS-a 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjenja teksta (Izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 9 i MRS-a 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI 16 „Najmovi“ – Koncesije za najam povezane s Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine, objavljeno 6. februara 2022. godine (na snazi od 1. aprila 2021. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2021.).

Usvajanje ovih novih standarda, izmjene postojećih standarda i tumačenje nisu doveli do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

3. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

3.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu (nastavak)

Fond je u 2022. godini izračunao efekt umanjenja vrijednosti po MSFI 9 na cjelokupnom portfelju u iznosu od 2 hiljade KM, te je isti ocijenio nematerijalnim i nije ga knjižio u računovodstvene evidencije (2021: 2 hiljade KM).

3.2 Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan odobrenja tih finansijskih izvještaja bili su objavljeni sljedeći novi standard i izmjene postojećih standarda, ali još nisu stupili na snagu:

- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI-ja 17 izdane 25. juna 2020. i izmjene MSFI-ja 17 "Početna primjena MSFI-ja 17 i MSFI-ja 9" izdane 9. decembra 2021. godine (stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9, objavljeno u 6. februaru 2022. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produženo je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).
- Izmjene MRS-a 1 "Prezentiranje finansijskih izvještaja" - Klasifikacija obveza kao tekućih ili dugotrajnih (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 1 "Predstavljanje finansijskih izvještaja" - Objavljivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogrešaka" – Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje”, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja”, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” i MSFI 16 „Najmovi” – Reforma referentne kamatne stope – Faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.), a koji je objavljen 10. februara 2023. godine, te primjena teče od datuma objave.
- Izmjene MRS-a 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" - Dugoročne obveze sa sporazumima (koje stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. januara 2024. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MRS-a 12 "Porez na dohodak" – Odgođeni porez povezan s imovinom i obvezama koji proizlazi iz jedne transakcije (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili nakon tog datuma).
- Izmjene MSFI-ja 16 "Najmovi" - Obveza najma u prodaji i najmu (koja stupa na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. januara 2024. ili nakon tog datuma).

3. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA

3.2 Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji još nisu usvojeni (nastavak)

Društvo je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

4.1. Osnova za prezentiranje

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa računovodstvenom praksom koja je propisana i odobrena Zakonom o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 85/08 i 25/17). Ova praksa se temelji na pravnom okviru za finansijsko izvještavanje uključujući Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), računovodstvene standarde koji su usvojeni u Federaciji Bosne i Hercegovine i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine (na temelju odobrenja Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine).

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu historijskog troška, izuzev finansijskih instrumenata koji su vrednovani u skladu sa odredbama Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicijskog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine investicijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/22)“ i Zakona o investicijskim fondovima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08 i 25/17“).

Priloženi finansijski izvještaji su pripremljeni po principu trajnosti poslovanja, koji pretpostavlja realizaciju imovine i zadovoljenje obaveza u svakodnevnom poslovanju.

4.2. Klasifikacija imovine, obaveza i izvanbilansnih stavki po valuti

Stavke se po valuti evidentiraju u konvertibilnim markama, stranoj valuti i po valutnoj klauzuli. Devizne stavke se evidentiraju u izvornoj valuti. Podmirivanje potraživanja uz valutnu klauzulu ugovorno se vezuje uz srednji kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine ili kurs definisan ugovorom. Podmirivanje obaveza uz valutnu klauzulu vezuje se uz srednji kurs Centralne banke BiH ili uz kurs definisan ugovorom.

4.3. Strane valute i iskazivanje kursnih razlika

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se po kursu strane valute važećem na dan transakcije. Stavke aktive i pasive iskazane u stranim valutama ili uz valutnu klauzulu, usklađuju se s kretanjem srednjeg kursa CBBiH ili s kretanjem kursa sa kojim su ugovorno vezani. Za devizne pozicije čija valuta nije uvrštena na kursnoj listi CBBiH, za preračun se primjenjuju srednji kursevi nacionalnih središnjih banaka za euro, a vrijednosti izražene u eurima preračunavaju se u konvertibilne marke (u daljem tekstu: KM) protuvrijednost po srednjem kursu CBBiH važećem za isti datum. Kursne razlike nastale zbog pretvaranja u KM priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Kursne razlike se obračunavaju na stanja potraživanja ili obaveza dnevno. Obračunsko razdoblje može biti i drugačije propisano ovisno o definiciji datuma izračunavanja cijene udjela. Razlike između vrijednosti na početku i kraju obračunskog perioda evidentiraju se kao pozitivna ili negativna kursna razlika i uključuju se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u bruto ili neto iznosu, a ovisno o razradi pozicija izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi ili rashodi proizašli iz obračuna kursnih razlika iskazuju se na kraju obračunskog perioda.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.4. Oporezivanje

Fond nije obveznik poreza na dobit u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i ostalim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da se ne radi o zasebnom pravnom licu.

4.5. Događaji nastali nakon datuma bilansa

Događaji nastali nakon datuma bilansa jesu oni događaji, povoljni ili nepovoljni, koji se odvijaju između datuma bilansa i datuma kada su finansijski izvještaji odobreni za objavljivanje i koji mogu ukazati na potrebu korekcije imovine i obaveza, ili da ih treba objaviti. Korekcija imovine i obaveza se provodi za događaje nastale nakon datuma bilansa koji pružaju dodatne dokaze za procjenu iznosa koji se odnosi na postojeća stanja na datum bilansa u slučaju značajne promjene. Događaji nastali nakon datuma bilansa koji ne utječu na stanje imovine i obaveza, ali su od togolnog značaja da bi mogli uticati na korisnika finansijskih izvještaja pri donošenju odluka, objavljuju se u bilješkama uz finansijske izvještaje.

4.6. Promjene računovodstvenih politika

Utvrđene računovodstvene politike dosljedno se primjenjuju iz godine u godinu, a mijenjaju se ukoliko:

- je promjena zahtijevana MSFI-evima, ili
- promjena rezultira finansijskim izvještajima koji pružaju pouzdanije i značajnije informacije o učincima transakcija, drugih događaja ili uslova na finansijskih položaj, finansijsku uspješnost ili novčane tokove poslovnog subjekta,
- je promjena zahtijevana zakonskim propisima Komisije za vrijednosne papire FBiH,
- je promjena zahtijevana odredbama RBI Smjernica.

4.7. Prihodi i troškovi od kamata

Pod kamatama se podrazumijevaju svi prihodi, odnosno rashodi kojima je osnovica za obračun plasman iskazan u aktivni bilansa, odnosno obaveza iskazana u pasivi bilansa, bez obzira obavlja li se obračun jednokratno ili na vremenskoj osnovi (periodično). Prihodi od kamata priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uzimajući u obzir efektivni prinos sredstva po kojem su kamate obračunate ili primjenjenu varijabilnu stopu. Prihod od kamata i rashod po kamatama uključuje amortizaciju diskonta ili premije, kao i ostalih razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i iznosa po dospijeću koji je izračunat na bazi efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se tačno diskontiraju procijenjena buduća plaćanja u novcu ili priliv novca tokom očekivanog vijeka trajanja finansijske imovine ili finansijskih obaveza na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili na amortizirani trošak finansijske obaveze. Pri izračunu efektivne kamatne stope Fond procjenjuje očekivane novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primjer prijevremeno plaćanje, produženje, opciju kupovine i slične opcije), ali ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke. U izračun se uključuju sve naknade i iznosi plaćeni ili primljeni između ugovornih stranaka koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijski troškovi, te sve ostale premije ili diskonti.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

4.7. Prihodi i troškovi od kamata

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine, predstavlja iznos po kojem se finansijska imovina mjeri pri početnom priznavanju, umanjeno za otplatu glavnice, uvećano ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju, primjenom metode efektivne kamatne stope, svih razlika između početnog iznosa i iznosa pri dospijeću prije usklađivanja za rezervacije za umanjene vrijednosti. Amortizirani trošak finansijske obaveze predstavlja iznos po kojemu se finansijska obaveza mjeri pri početnom priznavanju, umanjeno za otplatu glavnice, uvećano ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju, primjenom metode efektivne kamatne stope, svih razlika između početnog iznosa i iznosa pri dospijeću.

Ako je sredstvo djelomično otpisano do njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa, prihod od kamata se priznaje na temelju kamatne stope koja je korištena za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja nadoknadivog iznosa. U skladu s MSFI 9, to je istorijska efektivna kamatna stopa koja je korištena prije nego što je potraživanje postalo sumnjivo i sporno. Prihodi i troškovi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti po utvrđivanju vlasničkog prava.

4.8. Troškovi od naknada i provizija

Troškove od naknada i provizija čine uglavnom naknade iz odnosa sa Društvom za upravljanje fondovima, naknade depozitnoj banci i transakcijski troškovi iz upravljanja imovinom Fondova, te ostali troškovi naknada i poreza propisanih zakonskim aktima i podaktima. Troškovi upravljanja koji mogu teretiti imovinu Fonda priznaju se u visini stvarno nastalih troškova. Troškovi po naknadama evidentiraju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

4.9. Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se u imovini Fonda na prvi dan od kojeg se dionicom/udjelom trguje bez prava na dividendu (ex-dividend date), odnosno na dan utvrđivanja vlasničkog prava, a temeljem odluke o isplati dividende nadležnog tijela emitenta (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara. Pri tome je vjerovatno da će Fond ostvariti ekonomske koristi povezane s dividendom, a iznos iste može se pouzdano izmjeriti.

4.10. Ostali prihodi i troškovi

U okviru ostalih prihoda i troškova uključuju se sve stavke koje nisu mogle biti uključene ili ne pripadaju niti jednoj od prethodno spomenutih kategorija prihoda i troškova. U okviru ostalih troškova Fonda uključuju se dozvoljeni troškovi Fonda i to:

- troškovi vođenja registra udjela, uključujući troškove izdavanja potvrda o transakciji ili stanju udjela, ako je to potrebno, te troškove isplate udjela u dobiti;
- troškovi godišnje revizije;
- troškovi izrade, štampanja i poštarine vezani uz polugodišnje i godišnje izvještaje vlasnicima udjela;
- sve propisane naknade u vezi sa izdavanjem odobrenja Fondu;
- porezi koje je Fond dužan platiti na svoju imovinu ili dobit;
- troškovi objave izmjena prospekta i drugih propisanih objava, te
- ostali troškovi određeni posebnim zakonima (troškovi Komisije za vrijednosne papire FBiH).

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.11. Razgraničavanje prihoda i troškova

Prihodi i troškovi koji se odnose na izvještajni obračunski period, a ugovorno dospijevaju na naplatu, odnosno plaćanje u narednom obračunskom periodu, razgraničavaju se na način da se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti izvještajnog perioda priznaje pripadajući dio.

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza

Klasifikacija imovine i obaveza

Za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja imovina se dijeli na:

- finansijsku imovinu,
- ostalu imovinu.

Obaveza predstavlja sadašnju obavezu Fonda proizašlu iz prošlih transakcija za čije se podmirenje očekuje odliv sredstava (glavnice i ekonomskih koristi vjerovnika) u budućnosti.

Finansijska imovina i finansijske obaveze

Pod finansijskom imovinom podrazumijeva se sredstvo koje je:

- novac;
- ugovorno pravo da se primi novac ili drugu finansijsku imovinu drugog društva;
- ugovorno pravo na razmjenu finansijskih instrumenata s drugim društvima prema uslovima koji su potencijalno povoljniji;
- vlasnički instrumenti drugog društva;
- ugovor koji će biti ili može biti podmiren vlasničkim instrumentima društava i predstavlja:
 - a. nederivativni instrument za kojeg će subjekt biti ili može biti obavezan primiti promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta, ili
 - b. derivativ koji će se namiriti ili se može namiriti na način drugačiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge finansijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta.

Finansijske obaveze predstavljaju svaku vrstu obaveza koja za Fond proizlazi iz dogovorne transakcije finansijskim instrumentom, a kojom je dogovorena predaja novca ili druge finansijske imovine ili razmjena finansijskih instrumenata po uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Klasifikacija finansijske imovine

Fond ima mogućnost pri početnom priznavanju odrediti da će se pojedina finansijska imovina mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako bi se time otklonila ili znatno umanjila nedosljednost pri mjerenju ili priznavanju koja bi inače nastala zbog mjerenja imovine ili obaveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obavezama na različitim osnovama, a temeljem niže opisane klasifikacije. Ovakva odluka je neopoziva. Izuzev ako se primjenjuje gore navedena mogućnost, Fond će dalje klasificirati finansijsku imovinu kao imovinu koja se naknadno mjeri:

- po amortiziranom trošku,
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ili
- po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

i to na temelju:

- poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom
- obilježja finansijske imovine s ugovornim novčanim tokovima.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Klasifikacija finansijske imovine (nastavak)

Finansijska imovina s ugovornim novčanim tokovima mora imati sljedeća obilježja da bi uopšte mogla biti klasificirana kao finansijska imovina po amortizacijskom trošku ili po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit:

- glavnica je fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju,
- kamata obuhvata naknadu za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan s nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog vremena te za ostale osnovne rizike i troškove zajma, kao i za profitnu maržu.

Mjerenje finansijske imovine po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su ispunjena sljedeća dva uslova:

- finansijska imovina dio je poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- na određene datume, na osnovu ugovornih uslova finansijske imovine, nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Mjerenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena sljedeća dva uslova:

- finansijska imovina dio je poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- na određene datume, temeljem ugovornih uslova finansijske imovine, nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Mjerenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Fond ima mogućnost, pri početnom priznavanju ulaganja u vlasničke instrumente, ako se ne radi o ulaganjima koja se drže radi trgovanja, i koja bi se inače mjerila po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, donijeti neopozivu odluku.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Finansijske obaveze proizašle iz derivativnih finansijskih instrumenata evidentiraju se po fer vrijednosti. Finansijske obaveze proizašle iz kupovine dijela finansijske imovine priznaju se na datum bilansa po trošku koji je fer vrijednost primljene naknade. Transakcijski troškovi se uključuju u početno mjerenje takve finansijske obaveze. Naknadno mjerenje obavlja se po amortizacijskom trošku. Za finansijske obaveze s kratkoročnim dospijanjem bez utvrđene kamatne stope uobičajeno se mjere prema iznosu troška koji je fer vrijednost primljene naknade. Ostale obaveze se u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima iskazuju po nominalnoj vrijednosti koja proizlazi iz poslovne transakcije, utemeljene na ugovoru i/ili drugoj vjerodostojnoj ispravi o nastanku obaveze.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Klasifikacija finansijskih obaveza (nastavak)

Ako se za obaveze u domaćoj valuti ugovori neki od načina revalorizacije (valutna klauzula, stopa rasta cijena, itd.), obaveze se u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima iskazuju po revaloriziranoj vrijednosti. Obaveze se podmiruju u rokovima i na način određen ugovorom. Sve finansijske obaveze klasificiraju se kao obaveze koje se naknadno mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope osim finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (uključujući derivativne instrumente), koje se naknadno mjere po fer vrijednosti. Fond ima mogućnost pri početnom priznavanju odrediti da će se pojedina finansijska obaveza mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako bi se time otklonila ili znatno umanjila nedosljednost pri mjerenju ili priznavanju koja bi inače nastala zbog mjerenja imovine ili obaveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obavezama na različitim osnovama. Ovakva odluka je neopoziva.

Priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Sva finansijska imovina i finansijske obaveze uključujući i derivativne instrumente priznaju se u bilansu u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskoj imovini. Od tog datuma, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, priznaju se svi dobiti ili gubici koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, te svi dobiti ili gubici koji nastaju zbog promjena u iznosu amortizacijskog troška imovine i obaveza klasificirane po amortizacijskom trošku, dok promjene u fer vrijednosti imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se evidentiraju kroz kapital.

Početno i naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, uvećano ili umanjeno, u slučaju finansijske imovine ili finansijskih obaveza koja nisu određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom finansijske imovine ili finansijskih obaveza. Izuzetak od navedenog su finansijska imovina i finansijske obaveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kojima se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Kupnja i prodaja finansijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum trgovanja. Zaključena transakcija kupovine priznaje se u imovini Fonda prema vrsti i provedenoj klasifikaciji finansijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obaveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini Fonda finansijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje finansijskog instrumenta.

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivih vrijednosnih papira (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.), prenosivi vrijednosni papiri te instrumenti tržišta novca, se inicijalno priznaju kao potraživanje u iznosu datog prijedloga sudjelovanja u ponudi, a nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera ili depozitara, ovisno što je ranije, a prenosivom su vrijednosnom papiru, odnosno instrumentu tržišta novca, dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini Fonda u skladu sa klasifikacijama finansijske imovine opisanih u ovim računovodstvenih politikama.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Početno i naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Prenosivi vrijednosni papiri u imovini Fonda kod uvjetovanih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira priznaju se od datuma obavijesti depozitara ili ponuditelja odnosno aranžera o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Potraživanja ili obaveze po osnovi kamata i sličnih prava i obaveza Fonda, priznaju se u imovini ili obavezama Fonda po utvrđivanju imateljevog prava. Potraživanja za dividende priznaju se u imovini Fonda na prvi dan od kojeg se dionicom/udjelom trguje bez prava na dividendu (ex-dividend date), odnosno na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende nadležnog tijela izdavatelja (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina mjeri se:

- po amortiziranom trošku;
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili
- po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se primjenom metode efektivne kamatne stope umanjenoj za gubitke od umanjenja vrijednosti na temelju objektivnih dokaza. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se temeljem efektivne kamatne stope instrumenta.

Fer vrijednost izvedenica kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum bilanse, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditni rizik ugovorne strane.

Ostala finansijska imovina i finansijske obaveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha te po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Dobici i gubici vezani uz promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha perioda dok dobici i gubici vezani za promjenu fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se evidentiraju kroz sveobuhvatnu dobit.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Fond prilikom vrednovanja finansijske imovine po amortiziranom trošku ne priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti finansijske imovine za očekivane kreditne gubitke, već priznaje umanjenje imovine na temelju objektivnih dokaza. Finansijska imovina po amortiziranom trošku, podložna je izradi procjene o postojanju objektivnih dokaza ili okolnosti vezanih uz umanjenje vrijednosti bez odgode svaki put kada postoji objektivni dokaz ili okolnosti koje upućuju na potrebu procjene vrijednosti imovine radi umanjenja, a najmanje na datum sastavljanja godišnjih i polugodišnjih izvještaja Fonda. Iznos gubitka od umanjenja imovine izračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (tj. efektivnoj kamatnoj stopi obračunatoj kod početnog priznavanja).

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Iznos gubitka priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. U slučaju da se iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (npr. značajno poboljšanje poslovanja i kreditnog rejtinga izdavatelja), prethodno priznat gubitak od umanjenja vrijednosti ispravlja se i priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Navedenom ispravkom, knjigovodstvena vrijednost finansijskog instrumenta ne može biti veća od iznosa amortiziranog troška koji bi nastao u slučaju da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti.

Za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit, Fond priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i njima se ne umanjuje knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada Fondu:

- isteknu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- kada Fond prenese finansijsku imovinu.

Prijenos finansijske imovine se događa:

- ako Fond prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- ako Fond zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzme ugovornu obvezu da će isplatiti primatelju te novčane tokove pri čemu je potrebno ocijeniti u kojoj mjeri zadržava rizike i koristi vlasništva nad finansijskom imovinom.

Kad se prodaje imovina po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit ili imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, prestaje njihovo priznavanje i pripadajuća potraživanja od kupaca priznaju se na datum kad se donese odluku o prodaji.

Imovina po amortiziranom trošku prestaje se priznavati na dan gubitka kontrole nad njima. Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada se ista podmiri, odnosno kad se obaveza iz ugovora ispuni, poništi ili kad istekne.

Reklasifikacija finansijske imovine i finansijske obaveze

Fond ne smije reklasificirati finansijske obaveze. Reklasifikacija finansijske imovine provodi se isključivo prilikom promjene poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom. Fond je pri tome dužan reklasificirati svu svoju finansijsku imovinu na koju promjena poslovnog modela utječe. Reklasifikacija se primjenjuje od datuma reklasifikacije. Datum reklasifikacije je prvi dan prvog izvještajnog perioda nakon promjene poslovnog modela zbog koje Fond reklasificira finansijsku imovinu. Prilikom reklasifikacije ne prepravlja se prethodno priznata dobit, gubitak (uključujući dobit ili gubitak uslijed umanjenja vrijednosti) ili kamate. Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po amortiziranom trošku u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha mjeri se na datum reklasifikacije.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.12. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Reklasifikacija finansijske imovine i finansijske obaveze (nastavak)

Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku postaje njezina nova bruto knjigovodstvena vrijednost na datum reklasifikacije. Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po amortiziranom trošku u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit mjeri se na datum reklasifikacije. Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Efektivna kamatna stopa i procjena umanjenja temeljem objektivnih dokaza ili okolnosti ne usklađuju se zbog reklasifikacije.

Prilikom reklasifikacije finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku, finansijska se imovina reklasificira po njezinoj fer vrijednosti na datum reklasifikacije. Pri tome se kumulativna dobit ili gubici, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, brišu iz kapitala i usklađuju s fer vrijednosti finansijske imovine na datum reklasifikacije. To usklađenje utječe na ostalu sveobuhvatnu dobit, ali ne utječe na bilans uspjeha te stoga ne predstavlja reklasifikacijsko usklađenje. Slijedom navedenoga, finansijska se imovina mjeri na datum reklasifikacije kao da je uvijek mjerena po amortiziranom trošku. Efektivna kamatna stopa i procjena umanjenja temeljem objektivnih dokaza ili okolnosti ne usklađuju se zbog reklasifikacije.

Reklasifikacijom finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, finansijska se imovina nastavlja mjeriti po fer vrijednosti. Pri tome se kumulativna dobit ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju iz kapitala u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao reklasifikacijsko usklađenje na datum reklasifikacije.

Reklasifikacijom finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijska se imovina nastavlja mjeriti po fer vrijednosti.

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.13. Posebni finansijski instrumenti

Ulaganja u instrumente tržišta novca i prenosive dužničke vrijednosne papire

Za instrumente tržišta novca te prenosive dužničke vrijednosne papire koji su klasificirani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, odnosno kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, fer vrijednost na dan vrednovanja imovine fonda izračunava se u skladu s pravilnikom o vrednovanju koji je propisala Komisija za vrijednosne papire FBiH.

Instrumenti tržišta novca te prenosivi dužnički vrijednosni papiri klasificirani kao finansijska imovina po amortiziranom trošku vrednuju se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog početnog pojedinačnog ulaganja.

Prodaja dijela portfelja određenog dužničkog instrumenta evidentira se po prosječnoj knjigovodstvenoj vrijednosti ulaganja. Pri prodaji ulaganja razlika između vrijednosti prodaje i knjigovodstvenog iznosa ulaganja priznaje se kao dobit, odnosno gubitak od prodaje i iskazuje u okviru pozicije realiziranih dobitaka i gubitaka od prodaje finansijske imovine kroz bilans uspjeha.

Ulaganja u dugoročne dužničke vrijednosne papire

Dužnički vrijednosni papiri se pri sticanju mogu klasificirati u bilo koju od postojećih kategorija finansijske imovine, a ovisno o specifičnostima dužničkog vrijednosnog papira i u skladu s prethodno navedenim kriterijima klasifikacije.

Dužnički vrijednosni papiri razvrstani kao Finansijska imovina vođena po fer vrijednosti za dnevno se usklađuju s procijenjenom ili fer vrijednosti. Kod dužničkih vrijednosnih papira sa kojima se trguje na aktivnom tržištu u BiH fer vrijednost se izračunava primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na berzi te prijavljenih institucionalnih transakcija, a zaokružuje se na četiri decimalna mjesta.

Za dužničke vrijednosne papire kojima se trguje u inostranim na tržištima Europske unije i likvidnim tržištima zemalja OECD-a, fer vrijednost se izračunava po osnovu posljednje objavljene tržišne cijene tog vrijednosnog papira sa zvanične kursne liste berzanskog tržište. U slučaju izostanka cijene na izvještaju/potvrdi ili izostanka izvještaja/potvrde o zaključenom trgovanju na dan vrednovanja, fer vrijednost stečenog dugoročnog dužničkog vrijednosnog papira izračunava se na osnovu posljednje cijene trgovanja prethodnih dana. Iznimno, ukoliko 30 dana nisu ostvareni uslovi za vrednovanje dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira kako je gore navedeno, isti se vrednuju metodom efektivne kamatne stope, s time da je početna vrijednost zadnja fer vrijednost tog vrijednosnog papira. Ponovnim aktiviranjem trgovanja, dugoročni dužnički vrijednosni papiri ponovno se počinju vrednovati na temelju posljednje cijene trgovanja ostvarene na berzi / tržištu, a kako je već opisano. Dužnički vrijednosni papiri koji su stečeni s namjerom držanja do dospelja iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizirani trošak se računa metodom efektivne kamatne stope. Diskonti i premije, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se na osnovu efektivne kamatne stope u prihode, odnosno rashode od kamata.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

4.13. Posebni finansijski instrumenti (nastavak)

Ulaganja u dugoročne dužničke vrijednosne papire (nastavak)

U poslovnim knjigama odvojeno se evidentiraju glavnica, diskont ili premija, te pripadajuće kamate po pojedinom vrijednosnom papiru. Ukoliko kod portfelja dužničkih vrijednosnih papira kod kojih je poslovni model držanje do dospelja nema finansijskih izvora koji će omogućiti nastavak finansiranja finansijskog sredstva do dospelja, ili više ne postoji pozitivna namjera držanja do dospelja, u skladu s MRS-om, svu finansijsku imovinu Fonda koja se drži do dospelja, treba korigovati klasifikaciju u skladu sa poslovnim modelom gdje je namjena trgovanje, a mjerenje po fer vrijednosti. Razlika koja proizlazi između knjigovodstvenog iznosa ulaganja koje se preraspoređuje i fer vrijednosti iskazuje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Ulaganja u vlasničke instrumente

U vlasničke instrumente ubrajamo dionice, udjele u fondovima te prava.

Vlasnički instrumenti se, s obzirom na svrhu, klasificiraju kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uz izuzetke koju su opisani pod tačkom klasifikacija finansijske imovine. Vlasnički instrumenti razvrstani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, uključujući i izuzetke opisane pod tačkom klasifikacija finansijske imovine dnevno se usklađuju s fer vrijednosti.

Za vlasničke instrumente po fer vrijednost na dan vrednovanja imovine Fonda izračunava se u skladu sa Pravilnikom o vrednovanju Komisije za vrijednosne papire FBiH.

Udjeli u drugim investicijskim fondovima vrednuju se po vrijednosti neto imovine po udjelu ili po dionici pripadnog fonda koja je objavljena odnosno važeća na dan vrednovanja.

Prodaja dijela portfelja određenog vlasničkog vrijednosnog papira evidentira se po prosječnoj knjigovodstvenoj vrijednosti ulaganja. Pri prodaji ulaganja razlika između vrijednosti prodaje i knjigovodstvenog iznosa ulaganja priznaje se kao dobit, odnosno gubitak od prodaje i iskazuje u okviru pozicije realiziranih dobitaka i gubitaka od prodaje finansijske imovine kroz bilans uspjeha.

5. PRIHODI OD KAMATA

	2022.	2021.
Prihodi od kamata od finansijske imovine po amortizovanom trošku	7	37
Prihodi od kamata od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	67	12
	<u>74</u>	<u>49</u>

6. NAKNADA DRUŠTVU ZA UPRAVLJANJE

Naknada Društvu za upravljanje iznosi 2,50% od ukupne neto imovine Fonda na 31. decembar 2022. godine.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

7. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Transakcijski račun u banci	2.094	616
	2.094	616

8. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	Dospijeće	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ulaganja u otvorene investicijske fondove u inostranstvu			
RCM-AUSTRIAN EQUITIES	-	1.568	1.121
Ukupno ulaganja u otvorene fondove u inostranstvu		1.568	1.121
 Ulaganja u obveznice			
Obveznice Ministarstva finansija Republike Hrvatske	11.03.2025. - 20.03.2027.	1.192	552
Obveznice Ministarstva finansija Republike Rumunije	29.10.2025.- 08.02.2030.	1.247	764
Ukupno ulaganja u obveznice		2.439	1.316
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		4.007	2.447

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha vrednuje se u skladu sa MSFI 9, te se pribavlja da bi se u skorijoj budućnosti prodala i da bi se ostvario novčani tok na bazi razlike u cijeni sredstva, dok je prikupljanje ugovornih novčanih tokova samo sporedni element istog.

9. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	Dospijeće	31. decembar 2021.	31. decembar 2021.
Obveznice			
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	15.06.2024. – 27.04.2026.	-	853
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		-	16
Ukupno ulaganja u obveznice		-	869

Fond je pri vrednovanju vrijednosnih papira klasifikovanih kao imovina koja se vodi po amortiziranom trošku postupio u skladu sa MSFI 9, u smislu da je za potrebe realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju sa imovinom klasificiranom u kategoriju po amortiziranom trošku, napravljen poseban izračun efektivne kamatne stope, te se pripis ovako obračunate kamate (amortizacijskog troška) na dnevnoj osnovi pripisuje u korist bilansa uspjeha.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

9. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZIRANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Napominjemo da je u cilju realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju nabavke iste klase vrijednosnih papira napravljen poseban obračun efektivne kamatne stope s obzirom na činjenicu da prilikom nabavke vrijednosnog papira tržišna cijena vrijednosnog papira može varirati, a utiče na izračun efektivne kamatne stope i vrijednost amortizovanog troška.

10. OSTALE OBAVEZE, UKLJUČUJUĆI I RAZGRANIČENJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze po osnovu upravljačke provizije	13	3
Obaveze prema društvu za reviziju	5	4
Obaveze prema Banci depozitaru	3	2
Ostale obaveze	2	1
Obaveze po osnovu izdavanja udjela	-	6
	23	16

11. NETO IMOVINA FONDA

Neto vrijednosti imovine Fonda na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine može se prikazati kako slijedi:

	% učešća	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	65,68%	4.007	2.419
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	34,32%	2.094	616
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	869
	100,00%	6.101	3.932
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	100,00%	(23)	(16)
	100,00%	(23)	(16)
		6.078	3.916

Prosječna neto vrijednost imovine Fonda i prosječna neto vrijednost imovine po udjelu može se prikazati kako slijedi:

	2022.	2021.
Prosječna neto vrijednost imovine	5.898.552,55	2.853.768,44
Prosječan broj udjela u opticaju	50.794,97	22.497,16
Prosječna neto vrijednost imovine po udjelu	116,6765	126,8466
Broj udjela na početku perioda	30.509,13	27.169,79
Broj udjela na kraju perioda	54.446,13	30.509,13
Cijena udjela na početku perioda	128,3597	124,0678
Cijena udjela na kraju perioda	111,6368	128,3597

U skladu sa Pravilnikom o vrednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda, neto vrijednost imovine po udjelu otvorenog investicijskog fonda na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem vrijednosti neto imovine fonda sa ukupnim brojem udjela Fonda.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

U nastavku je dat pregled potraživanja i obaveza Fonda prema povezanim licima na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja		
UniCredit Bank d.d. Mostar	2.094	616
	2.094	616
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze		
Raiffeisen Invest d.d. Sarajevo	13	3
Deloitte d.o.o. Sarajevo	5	4
UniCredit Bank d.d. Mostar	3	2
	21	9

U nastavku je dat pregled prihoda i rashoda Fonda ostvarenih u poslovanju sa povezanim stranama u toku 2022. i 2021. godine

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rashodi		
Raiffeisen Invest d.d. Sarajevo	146	67
UniCredit Bank d.d. Mostar	30	24
Deloitte d.o.o. Sarajevo	8	7
Raiffeisen CAPITAL a.d. Banja Luka	1	-
	185	98

13. UPRAVLJANJE KAPITALNIM RIZIKOM

Fond upravlja kapitalom optimizacijom ravnoteže između obveza i kapitala, kako bi osiguralo nastavak poslovanja na principu neograničenosti vremena poslovanja sa ciljem maksimiziranja povrata interesnim grupama. Finansijsku strukturu Fonda sačinjava ukupni kapital Fonda (kao što je prikazano u Izvještaju o promjenama neto imovine).

14. KATEGORIJE FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina		
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	4.007	2.447
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.094	616
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	869
	6.101	3.932

14. KATEGORIJE FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	23	16
	23	16

15. UPRAVLJANJE VALUTNIM RIZIKOM

Fond obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Pregled imovine u stranim valutama je dat ispod

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
EUR	2.439	1.817
USD	1	1

Društvo je izloženo valutnom riziku u slučaju promjene kursa USD. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kursa za 10%, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2022. bi ostao isti (neto rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2021. bi ostao isti), po osnovu izloženosti valutnom riziku.

Po mišljenju Uprave, analiza osjetljivosti nije reprezentativna u smislu inherentnog valutnog rizika za EUR jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

16. UPRAVLJANJE KAMATNIM RIZIKOM

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Fond izložen kamatnom riziku na datum izvještajnog perioda. Analiza je urađena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos finansijskih instrumenata na datum izvještavanja bio nepodmiren čitavu godinu. U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat za godinu koja je završila 31. decembra 2022. bi se smanjio / povećao za iznos od 20 hiljada KM (2021.: 11 hiljada KM), po osnovu izloženosti kamatnom riziku.

17. UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Fonda.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeća Fonda za nederivativnu finansijsku imovinu.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

17. UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

Finansijska imovina		Do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 -12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
		KM	KM	KM	KM	KM	KM
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	2.094	-	-	-	-	2.094
Kamatonosna imovina		-	-	-	1.851	588	2.439
		2.094	-	-	1.851	588	4.533
31. decembar 2021.							
Bez kamata	-	616	-	-	-	-	616
Kamatonosna imovina		-	-	-	1.432	763	2.195
		616	-	-	1.432	763	2.811

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Fonda za nederivatne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Fonda može tražiti da plati.

Finansijske obaveze		Do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 -12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
		KM	KM	KM	KM	KM	KM
31. decembar 2022.							
Bez kamata		23	-	-	-	-	23
		23	-	-	-	-	23
31. decembar 2021.							
Bez kamata		16	-	-	-	-	16
		16	-	-	-	-	16

18. KREDITNI KVALITET FINANSIJSKE IMOVINE

Fond investira samo u derivate, vlasničke vrijednosnice, zadužnice i druge kamatne investicije (dužničke hartije od vrijednosti) s kreditnim rejtingom investicionog razreda prema ocjenama S&P, Moody's ili Fitch.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

18. KREDITNI KVALITET FINANSIJSKE IMOVINE (NASTAVAK)

Sljedeća tabela analizira portfelj takvih sredstava Fonda prema kategoriji rejting agencija:

Izdavatelj	Rejting S&P (FCY LT/FCY ST)		Iznos	
	31.decembar 2022	31.decembar 2021	31.decembar 2022	31.decembar 2021
Republika Rumunija	BBB-/A-3	BBB-/A-3	1.227	746
Republika Hrvatska	BBB+/A-2	BBB-/A3	1.164	552
Bosna i Hercegovina		B/B	-	853
Ukupno obveznice			2.391	2.151
Ukupno imovina			6.101	3.932
% obveznica u imovini			39,19%	54,70%

19. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima a koji se vode po amortiziranom trošku približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima. Za imovinu koja se vodi po fer vrijednosti, Društvo na svaki izvještajni datum radi usklađenje vrijednosti na osnovu javno dostupnih indeksa.

31. decembar 2022.	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	4.007	4.007	4.007	-	-	4.007
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	2.094	2.094	2.094	-	-	2.094
Ukupno	6.101	6.101	6.101	-	-	6.101

31. decembar 2021.	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2.447	2.447	2.447	-	-	2.447
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.485	1.485	1.485	-	-	1.485
Ukupno	3.932	3.932	3.932	-	-	3.932

20. REGULATORNI ZAHTJEVI

Regulatorni zahtjevi u pogledu poslovanja i ograničenja ulaganja Fonda propisani su Zakonom o investicijskim fondovima (Službene novine Federacije BiH broj 85/08 i broj 25/17).

Prema članu 88. Zakona o investicijskim fondovima (u daljnjem tekstu Zakon), vrijednost imovine investicijskog fonda sa javnom ponudom ne može pasti ispod 1.000.000 KM tokom tri uzastopna kalendarska mjeseca, a ako se to dogodi fond mora biti likvidiran. Nadalje u skladu sa članom 90. Zakona propisane su naknade koje se naplaćuju klijentima, te način obračuna neto naknade. U skladu sa članom 91, 92. i 93. Zakona definisane su vrste troškova koje se mogu knjižiti na teret Fonda, kao i zahtjev da isti moraju biti navedeni u prospektu i statutu, te da pokazatelj ukupnih troškova ne smije prelaziti 3,5% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Fonda.

Nadalje, u skladu sa članom 97. Zakona, ulaganje imovine otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom podliježe sljedećim ograničenjima:

- a) najviše 10% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca jednog emitenta, osim za vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca kojim se trguje na berzi ili na drugom uređenom javnom tržištu, pod uvjetom da je takvo ulaganje predviđeno prospektom i statutom fonda, te u slučaju novoemitiranih prenosivih vrijednosnih papira;
- b) najviše 10% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u prenosive vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca jednog emitenta, pod uvjetom da ako je vrijednost prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca jednog emitenta koji čine imovinu fonda veća od 5% neto vrijednosti imovine Fonda, zbir vrijednosti tih ulaganja za sve takve emitente ne može preći 40% neto vrijednosti imovine Fonda, osim u slučajevima:

1. u kojim je emitent ili za koje garantuje Federacija, Republika Srpska, država članica ili jedinica lokalne uprave države članice, država koja nije članica Evropske unije ili međunarodna javna organizacija čije su članice jedna ili više država članica, može se ulagati bez ograničenja pod uvjetom da:

- u prospektu, statutu i promotivnim materijalima fonda budu jasno navedene države, jedinice lokalne uprave ili međunarodne organizacije u čije se vrijednosne papire i instrumente tržišta novca može ulagati više od 35% neto vrijednosti imovine fonda;
- imovina fonda sastoji se od najmanje šest različitih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca, i
- vrijednost niti jednog pojedinačnog vrijednosnog papira ili instrumenta tržišta novca iz tačke b) alineja 1) ovog stava ne prelazi 30% neto vrijednosti imovine fonda;

2. najviše 25% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u obveznice koje odobri Komisija, a koje emitiraju banke registrirane u Federaciji, Republici Srpskoj ili državi članici koje su na osnovu nekog zakona ili propisa predmet posebnog javnog nadzora s ciljem zaštite investitora u te obveznice. Sredstva prikupljena emisijom takvih obveznica moraju biti uložena, u skladu sa zakonom, u imovinu koja će do dospijea obveznica omogućiti ispunjenje obaveza koje proizlaze iz obveznica i koja bi u slučaju nesolventnosti emitenta prioritetno poslužila za povrat glavnice i kamata iz tih obveznica. Ako je više od 5% neto vrijednosti imovine fonda uloženo u takve obveznice jednog emitenta, ukupna vrijednost tih ulaganja koja čine više od 5% netovrijednosti imovine fonda ne može preći 80% neto vrijednosti imovine fonda,

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. REGULATORNI ZAHTJEVI (NASTAVAK)

3. najviše 20% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca čiji su emitenti lica koja čine grupu povezanih društava u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima i zakona kojim se regulira emisija i promet vrijednosnih papira,
4. najviše 20% neto vrijednosti imovine fonda može se položiti kao depozit u istu ovlaštenu banku u Bosni i Hercegovini ili državi članici, ili nekoj drugoj državi, pod uvjetom da podliježu nadzoru i ograničenjima koje će Komisija u smislu sigurnosti investitora smatrati najmanje jednakim onim u Federaciji, koji dospijevaju u roku koji ne može biti duži od godinu dana i koji se mogu u svakom trenutku razročiti,
5. najviše 20% neto vrijednosti imovine Fonda može biti uloženo u udjele ili dionice jednog investicijskog Fonda, uz uvjet da najviše 30% neto vrijednosti imovine Fonda može biti uloženo u fondove iz člana 96. stav 1, tačka c, osim za fondove osnovane na osnovu odobrenja nadležnog tijela države članice, koji posluju u skladu sa odredbama Zakona o investicijskim fondovima koje uređuju poslovanje otvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom ne može biti vlasnik:

- više od 10% dionica sa pravom glasa jednog emitenta,
- više od 10% dionica bez prava glasa jednog emitenta,
- 10% dužničkih vrijednosnih papira emitiranih od jednog emitenta,
- 25% udjela pojedinog investicijskog fonda,
- 10% instrumenata tržišta novca jednog emitenta uz izuzetak da se ograničenja iz ovog stava ne primjenjuju na dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji su emitenti Federacija, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, jedinica lokalne samouprave Federacije, Republike Srpske, država članica, jedinica lokalne uprave države članice, države koja nije članica Evropske unije, međunarodna javna organizacija čije su članice jedna ili više država članica.

Fond nije ulagao u finansijske derivate, prenosive vrijednosne papire niti instrumente tržišta novca drugih organiziranih tržišta (OTC).

Nisu utvrđena odstupanja u pogledu ograničenja pogledu poslovanja i ograničenja ulaganja Fonda propisana Zakonom.

U nastavku su prezentirane dodante informacije čija je objava obavezna u skladu sa Zakonom:

Izveštaj o vrijednosti imovine i cijeni udjela Fonda

Udjel Fonda	Godina				
	2022.	2021.	2020.	2019.	2018.
Najniža vrijednost imovine Fonda	3.880.114,08	2.570.588,38	3.167.502,55	4.015.320,26	5.219.865,40
Najviša vrijednost imovine Fonda	6.737.027,27	3.916.142,06	4.166.363,90	5.764.938,32	5.954.625,56
Najniža cijena udjela u Fondu	108,6001	123,6385	113,2527	120,2958	120,0384
Najviša cijena udjela u Fondu	128,4710	129,3353	131,7397	127,2246	127,2517

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2022.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. REGULATORNI ZAHTJEVI (NASTAVAK)

Izvještaj o uporednim podacima za neto vrijednost imovine, neto vrijednost imovine po udjelu, pokazatelj ukupnih troškova i raspodjele prihoda, tj. dobiti, po dionici tokom godine

Pokazatelj	Godina		
	2022.	2021.	2020.
Prosječna neto vrijednost imovine	5.898.552,55	2.853.768,44	3.642.569,57
Prosječna neto vrijednost imovine po udjelu	116,6765	126,8466	123,9947
Pokazatelj ukupnih troškova (%)	3,20%	3,47%	3,40%
Dividenda po dionici	-	-	-

Izvještaj o berzanskim posrednicima sa kojima je obavljeno minimalno 10% transakcija

Pokazatelj	Raiffeisen Bank International AG	Zagrebacka Banka d.d.	Raiffeisen CAPITAL ad Banja Luka
Ukupna vrijednost svih transakcija obavljenih putem berzanskog posrednika iskazana kao procenat svih obavljenih transakcija tokom godine	63,38%	23,96%	12,66%
Provizija plaćena berzanskom posredniku izražena kao procenat ukupne vrijednosti obavljenih transakcija putem tog berzanskog posrednika	0.00%	0.04%	0.02%

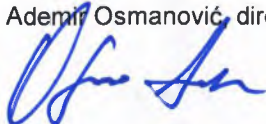
21. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

22. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Potpisao za i u ime Uprave Društva dana 08. marta 2023. godine.

Ademir Osmanović, direktor

Sabina Topuzović, izvršni direktor

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

1. Opći podaci o investicijskom fondu na dan 31.12.2022. godine

Opis	Sadržaj
punu i skraćenu firmu, adresu sjedišta:	Raiffeisen BALANCE ESG otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom, Sarajevo, Zmaja od Bosne bb
broj telefona i telefaksa:	telefon: +387 33 728 600 fax:
e-mail adresu:	Raiffeisen.Balance@raiffeisengroup.ba
web:	http://raiffeiseninvest.ba/
registarski broj Fonda u registru kod Komisije:	JP-M-032-08
ime i prezime direktora Fonda;	n/a
ime i prezime predsjednika i članova nadzornog odbora Fonda;	n/a
ime i prezime članova odbora za reviziju;	n/a
firmu i sjedište vanjskog revizora;	Deloitte d.o.o. Sarajevo
firmu i adresu sjedište depozirata Fonda.	Unicredit bank dd Mostar, , Sarajevo
2. Informacije o Društvu koje upravlja Fondom:	
punu i skraćenu firmu, adresu sjedišta:	Raiffeisen INVEST društvo za upravljanje fondovima d.d., Zmaja od Bosne bb
broj telefona i telefaksa:	telefon: +387 33 728 600 fax:
e-mail adresu:	
web:	http://raiffeiseninvest.ba/
broj i datum Rješenja Kojim je izdata dozvola za osnivanje Društva	br. 05/1-19-283-1/11, 18.08.2011
broj i datum Rješenja Kojim je izdata dozvola Društvu za upravljanje Fondom:	05-3-19-11/13 od 10.01.2013
imena i prezimena članova uprave Društva;	Ademir Osmanović Direktor, Sabina Topuzović Izvršni direktor
imena i prezimena predsjednika i članova nadzornog odbora Društva;	Peter Žilinek, Edin Hrnjica, Andreea Achim
imena i prezimena članova odbora za reviziju;	n/a
firmu i sjedište vanjskog revizora;	Deloitte d.o.o. Sarajevo
firmu i adresu sjedište depozirata Fonda.	Unicredit bank dd Mostar, , Sarajevo

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

2. Izvještaj o potfoliju investicijskog fonda na dan 31.12.2022. godine

R. br	Naziv emitenta	Oznaka papira	Ukupan broj emitovanih vp/udjela	Broj vp/udjela u vlasništvu fonda	% vlasništva fonda	Nabavna cijena vp/udjela	Fer cijena vp/udjela	Ukupna vrijednost ulaganja	% od NVI fonda	Način vrednovanja	% prekoračenja u investiranju	Vrijednost prekoračenja	Razlog prekoračenja i
Ulaganja u obveznice emitenata sa sjedištem u inostranstvu													
1	Ministarstvo financija Republike Hrvatske	CROATI 3.0 2025	1,500,000,000.00	350,000.00	0.02%	210.84	194.53	680,843.98	11.20%	Trgovački	0.00%		
2	Ministarstvo financija Republike Hrvatske	CROATI 3.0 2027	1,250,000,000.00	250,000.00	0.02%	220.63	193.23	483,065.56	7.95%	Trgovački	0.00%		
3	Ministarstvo finansija Republike Rumunije	ROMANI 2.875 2029	1,150,000,000.00	150,000.00	0.01%	208.00	160.20	240,303.05	3.95%	Trgovački	0.00%		
4	Ministarstvo finansija Republike Rumunije	ROMANI 2.750 2025	2,000,000,000.00	350,000.00	0.02%	206.44	187.27	655,447.53	10.78%	Trgovački	0.00%		
5	Ministarstvo finansija Republike Rumunije	ROMANI 2.5 2030	750,000,000.00	220,000.00	0.03%	197.40	150.60	331,317.60	5.45%	Trgovački	0.00%		
Ukupno u inostranstvu								2,390,977.73	39.33%		0.00%	0.00	
Ukupno u obveznice								2,390,977.73	39.33%		0.00%	0.00	
Ulaganja u udjele OIF iz inostranstva													
1	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - EQUITIES ESG	6,327,451.03	1,250.00	0.02%	446.65	382.70	478,371.57	7.87%	Trgovački	0.00%		
2	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - EMERGINGMARK ETS EQUITIES	2,560,710.23	950.00	0.04%	251.29	214.07	203,362.31	3.35%	Trgovački	0.00%		
3	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - EUROPEAN EQUITIES ESG	1,581,561.07	1,000.00	0.06%	521.86	448.51	448,510.94	7.38%	Trgovački	0.00%		
4	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - SUSTAINABLE MOMENTUM ESG	2,338,052.20	1,000.00	0.04%	273.54	220.32	220,324.25	3.62%	Trgovački	0.00%		
5	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - AUSTRIAPLUS EQUITIES ESG	495,171.18	500.00	0.10%	541.12	434.64	217,322.05	3.58%	Trgovački	0.00%		
Ukupno u inostranstvu								1,567,891.12	25.80%		0.00%	0.00	
Ukupno u udjele OIF								1,567,891.12	25.80%		0.00%	0.00	
Ukupna vrijednost ulaganja fonda								3,958,868.85	65.13%		0.00%	0.00	

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

3. Izvještaj o obračunu vrijednosti neto imovine investicijskog fonda za 01.01.2022.-31.12.2022. godine

Datum	IMOVINA FONDA				OBAVEZE FONDA				Ukupna neto vrijednost imovine	Broj dionica/ udjela fonda	NVI po dionici/ udjelu fonda
	Gotovina	Ulaganja	Potraživanja	UKUPNO	Obaveze po osnovu ulaganja fonda	Obaveze po osnovu troškova poslovanja	obaveze prema DUF-u	UKUPNO			
31.01.2022	672,276.43	3,222,987.82	47,019.26	3,942,283.51	0.00	10,715.07	4,674.31	15,389.38	3,926,894.12	31,000.3910	126.6874
28.02.2022	1,559,026.20	3,967,885.13	54,399.74	5,581,311.08	291,951.68	110,571.01	6,044.55	408,567.24	5,172,743.84	42,126.0434	123.0413
31.03.2022	1,054,882.30	5,121,902.22	97,661.57	6,274,446.09	0.00	10,056.99	9,429.73	19,486.73	6,254,959.37	51,868.0947	120.5873
30.04.2022	1,886,533.21	4,335,906.29	79,800.49	6,302,239.99	0.00	7,929.91	9,775.74	17,705.65	6,284,534.34	52,276.2997	120.2211
31.05.2022	1,979,397.52	4,181,810.38	20,651.47	6,181,859.37	0.00	12,053.50	9,919.58	21,973.08	6,159,886.29	52,606.0564	117.0951
30.06.2022	1,983,671.48	4,070,915.80	26,769.98	6,081,357.27	0.00	8,045.48	8,980.24	17,025.72	6,064,331.55	52,819.9642	114.8114
31.07.2022	2,084,711.74	4,065,837.32	32,888.58	6,183,437.65	0.00	14,551.81	9,241.16	23,792.98	6,159,644.67	53,778.9453	114.5297
31.08.2022	2,161,190.39	4,170,658.71	39,107.52	6,370,956.62	0.00	9,802.44	8,545.26	18,347.71	6,352,608.92	54,638.7299	116.2687
30.09.2022	2,185,320.24	3,975,261.83	45,226.03	6,205,808.10	0.00	8,858.84	10,200.55	19,059.38	6,186,748.72	54,985.1722	112.5139
31.10.2022	2,116,609.37	3,822,619.23	50,737.28	5,989,965.88	0.00	9,307.44	9,017.58	18,325.02	5,971,640.86	54,509.1527	109.5545
30.11.2022	2,074,852.26	3,990,410.48	38,638.16	6,103,900.91	0.00	7,728.69	9,431.97	17,160.66	6,086,740.25	54,103.7540	112.5002
31.12.2022	2,087,474.59	4,012,025.53	44,756.67	6,144,256.79	0.00	9,450.27	9,982.43	19,432.70	6,124,824.09	54,343.1331	112.7083
Ukupno	21,845,945.72	48,938,220.75	577,656.77	71,361,823.24	291,951.68	219,071.44	105,243.11	616,266.23	70,745,557.00	609,055.7366	1,400.5190
Prosjek	1,820,495.48	4,078,185.06	48,138.06	5,946,818.60	24,329.31	18,255.95	8,770.26	51,355.52	5,895,463.08	50,754.6447	116.7099

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

4. Izvještaj o obračunu neto vrijednosti imovine po dionici/udjelu na dan 31.12.2022. godine

Redni broj	Opis	Ukupna vrijednost na dan izvještavanja	Učešće u vrijednosti imovine fonda (%)
1	2		
1.	Dionice	0	0.00%
2.	Obveznice	2390977.73	39.19%
3.	Ostali vrijednosni papiri	1567891.12	25.70%
4.	Depoziti i plasmani	0	0.00%
5.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2093979.98	34.32%
6.	Nekretnine	0	0.00%
7.	Ostala imovina	47765.77	0.78%
I	UKUPNA IMOVINA	6100614.6	100.00%
II	UKUPNE OBAVEZE	22425.62	
III=(I-II)	NETO IMOVINA	6078188.98	
IV	BROJ DIONICA/UDJELA	54446.129	
V=(III/IV)	NETO VRIJEDNOST IMOVINE PO DIONICI/UDJELU	111.6368	

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

5. Izvještaj o NVI po dionici/udjelu i cijeni udjela/dionice investicijskog fonda

Dionica/Udio fonda	Tekući period	Prethodni period	Raniji periodi		
			Oktober	Septembar	August
Najniža neto vrijednost imovine po dionici	111.4297	110.3206	108.6001	108.9798	114.0432
Najviša neto vrijednost imovine po dionici	114.0537	113.6767	110.6279	114.5527	117.3080
Najniža cijena	111.4297	110.3206	108.6001	108.9798	114.0432
Najviša cijena	114.0537	113.6767	110.6279	114.5527	117.3080
Prosječna cijena	112.7083	112.5002	109.5545	112.5139	116.2687

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

6. Izvještaj o strukturi i visini troškova koji se naplaćuju na teret imovine otvorenog investicijskog fonda

Vrsta troška	Iznos (KM)	Udio %
Naknada društvu za upravljanje (provizija)	145,527.61	77.11%
Naknada Registru	0.00	0.00%
Naknada depozitaru	28,981.59	15.36%
Naknada za reviziju	7,722.00	4.09%
Naknada za računovodstvo	0.00	0.00%
Naknada berzi	0.00	0.00%
Troškovi kupovine i prodaje ulaganja	1,459.85	0.77%
Troškovi servisiranja dioničara	0.00	0.00%
Naknade i troškovi nadzornog odbora	0.00	0.00%
Naknade i troškovi direktora fonda	0.00	0.00%
Ostali troškovi	5,036.86	2.67%
Ukupno troškovi	188,727.91	100.00%
Prosječna godišnja vrijednost neto imovine fonda	5,898,552.55	
Udio troškova u prosječnoj godišnjoj neto vrijednosti imovine fonda (%)	3.20%	

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

7. Izvještaj o transakcijama sa ulaganjima investicijskog fonda

Naziv emitenta	Simbol	Stanje na početku perioda				Transakcije tokom perioda						Stanje na kraju perioda			
		% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda	Kupovine			Prodaje			% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda
						količina	prosječna cijena	vrijednost	količina	prosječna cijena	vrijednost				
Ministarstvo financija Republike Hrvatske	CROATI 3.0 2025	0.00%	0.00	0.00	0.00%	350,000	210.84	737,934.66	0.00	0.00	0.00	0.02%	194.53	680,843.98	11.47%
Raiffeisen CAPITAL Management	RCM - AUSTRIAPLUS EQUITIES ESG	0.00%	560.40	112,080.79	2.86%	30,000	528.27	158,480.90	0.00	0.00	0.00	0.10%	434.64	217,322.05	3.58%
	RCM - EQUITIES ESG	0.00%	468.83	351,624.01	8.98%	50,000	413.38	206,692.11	0.00	0.00	0.00	0.02%	382.70	478,371.57	7.87%
	RCM - EUROPEAN EQUITIES ESG	0.00%	545.40	272,701.38	6.96%	50,000	498.33	249,162.96	0.00	0.00	0.00	0.06%	448.51	448,510.94	7.38%
	RCM - SUSTAINABLE MOMENTUM ESG	0.00%	291.73	145,865.80	3.72%	50,000	255.35	127,676.58	0.00	0.00	0.00	0.04%	220.32	220,324.25	3.62%
Ministarstvo finansija Republike Rumunije	ROMANI 2.750 2025	0.00%	0.00	0.00	0.00%	350,000	206.44	722,532.50	0.00	0.00	0.00	0.02%	187.27	655,447.53	10.84%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RS EUR 4,75 2026	0.08%	207.11	476,346.95	12.53%	0.00	0.00	0.00	230,000	198.52	456,588.51	0.00%	0.00	0.00	0.00%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-D	0.70%	96.88	73,495.01	1.89%	0.00	0.00	0.00	252,870	99.03	75,122.55	0.00%	0.00	0.00	0.00%

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

7. Izvještaj o transakcijama sa ulaganjima investicijskog fonda (NASTAVAK)

Naziv emitenta	Simbol	Stanje na početku perioda				Transakcije tokom perioda						Stanje na kraju perioda			
		% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda	Kupovine			Prodaje			% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda
						količina	prosječna cijena	vrijednost	količina	prosječna cijena	vrijednost				
Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-F	0.63%	96.11	134,566.73	3.47%	0.00	0.00	0.00	350,022	98.33	137,667.59	0.00%	0.00	0.00	0.00%
Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-G	2.04%	94.70	168,352.67	4.30%	0.00	0.00	0.00	444,421	98.63	175,327.92	0.00%	0.00	0.00	0.00%

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

8. Izvještaj o vrijednosti transakcija investicijskog fonda obavljenim putem pojedinačnog profesionalnog posrednika i iznosu obračunate naknade

Naziv berzanskog posrednika	Vrijednost transakcija	Učešće u ukupnoj vrijednosti transakcija	Iznos provizije	Učešće provizije u vrijednosti transakcija
Raiffeisen Bank International AG	1,962,639.10	63.38%	0.00	0.00%
Raiffeisen CAPITAL ad Banja Luka	392,168.21	12.66%	644.78	0.02%
ZAGREBACKA BANKA DD	742,012.56	23.96%	1,107.02	0.04%
Ukupno	3,096,819.87	100.00%	1,751.80	0.06%

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

9. Izvještaj o finansijskim pokazateljima investicijskog fonda

R.Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
I	Vrijednost neto imovine po dionici/udjelu fonda na početku perioda		
1.	Neto imovina fonda na početku perioda	3,921,762.15	3,370,895.22
2.	Broj dionica/udjela na početku perioda	30,554.3134	27,169.7872
3	Vrijednost dionice/udjela na početku perioda	128.3538	124.0678
II	Vrijednost neto imovine fond po dionici/udjela na kraju perioda		
1.	Neto imovina fonda na kraju perioda	6,078,188.98	3,916,142.06
2.	Broj dionica/udjela na kraju perioda	54,446.1290	30,509.1279
3.	Vrijednost dionice/udjela na kraju perioda	111.6368	128.3597
III	Finansijski pokazatelji		
1.	Odnos rashoda i prosječne neto imovine	3.20%	3.49%
2.	Odnos realizovane dobiti od ulaganja i prosječne neto imovine	0.20%	4.92%
3.	Isplaćeni iznos investitorima u toku godine		
4.	Stopa prinosa na neto imovinu fonda	-13.03%	3.46%

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 1

Obrasci u skladu sa Pravilnikom o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara

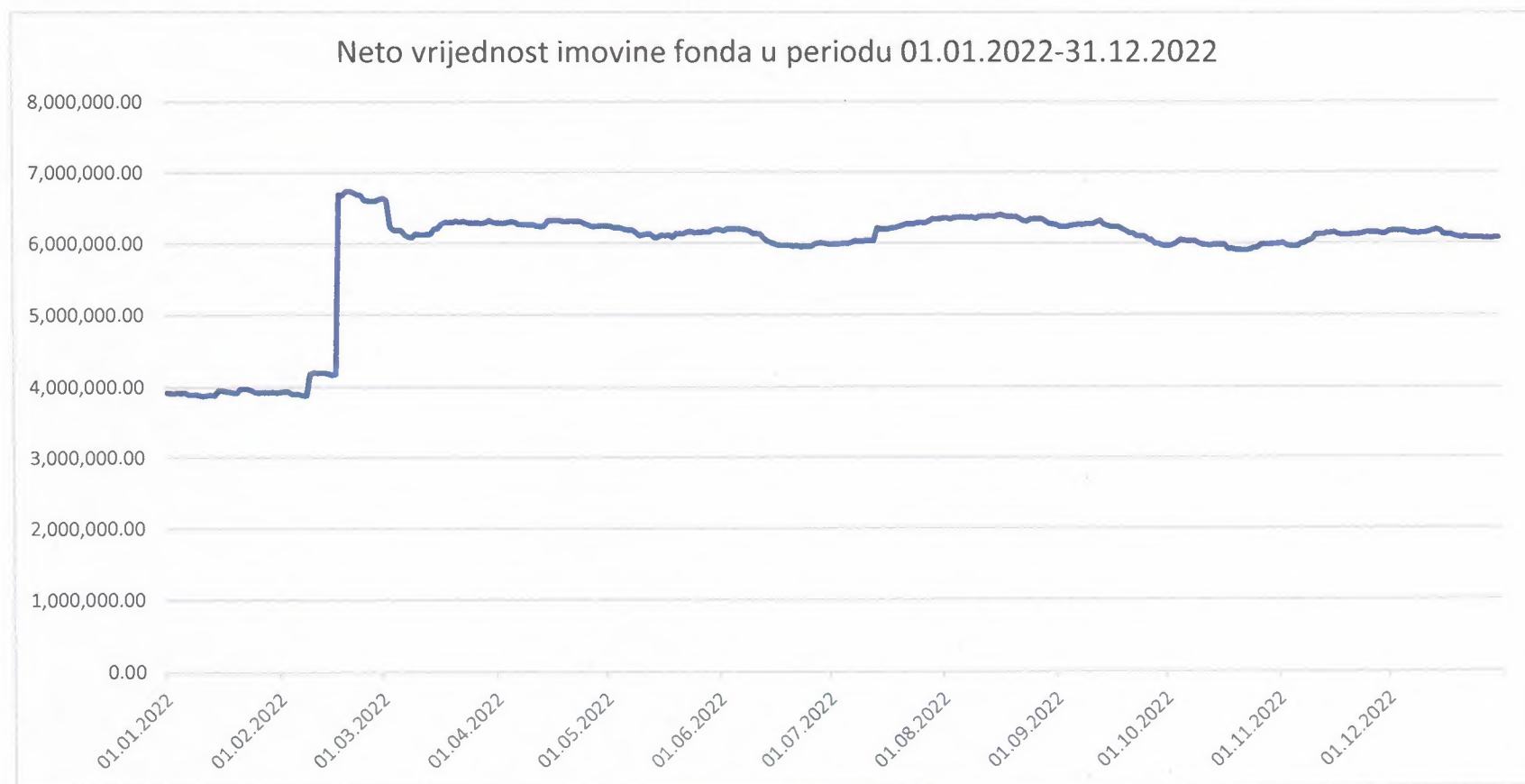
10. Izvještaj o prihodima fonda po osnovu dividende za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Naziv emitenta	Simbol	Broj dionica ili % učešća	Dividenda po dionici	Ukupni prihodi

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „Raiffeisen Balance ESG“

Prilog 3

Izveštaj Uprave Društva sa obrazloženjem poslovnih rezultata Fonda, promjena u portfoliju i planirane strategije ulaganja u nastupajućem periodu

Deloitte Bosna i Hercegovina

Zmaja od Bosne 12c
71000 Sarajevo
Tel: +387 (0) 33 277 560
Fax: +387 (0) 33 277 561

Braće Mažar i majke Marije 58 i 60
78000 Banja Luka
Tel: +387 (0) 51 223 500
Fax: +387 (0) 51 224 990

www.deloitte.com/ba

Deloitte.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa "Fortune" (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 345 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnom društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružiocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 100 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.